

APS. 1205. 004

LEABHAR AITHGHEARR

NAN

CEIST.

LE EOIN DOMHNULLACH,
Ministeir ann an Sgiro na Tòisidheachd.

NECTAMEN CONSUMEBATUR

EDINBURGH:
PRINTED AND SOLD BY D. R. COLLIE & SON.

1875.

1 CEIST. *Ciod is crìoch àraidh do'n duine?*¹

Freagradh. 'Si is crìoch àraidh do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu sìorruidh

2C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn gu ar seòladh eum² esan a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?*

F. 'Se focal Dé, a ta air a chur sìos ann an sgrìobtuiribh an t-seann Tìomnaidh agus an Tìomnaidh Nuaidh, an aon riaghailt gu ar seòladh eum² esan a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3C. *Ciod a tha na sgrìobtuire gu h-àraidh a' teagasg?*

F. Tha na sgrìobtuire gu h-àraidh a' teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dé, agus an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine.

4 C. *Ciod e Dia?*

F. Tha Dia 'na Spiorad,³ neo-chrìochnach, bithbhuan, agus neo-chaochluidheach 'na bhith, 'na ghliocas,⁴ 'na chumbachd, 'na naomhachd, na cheartas, 'na mhaitheas, agus 'na fhìrinn.

5 C. *Am bheil tuilleadh Dé ann ach aon?*

F. Cha 'n'eil ann ach aon a mhàin, an Dia beò agus fìor.

6 C. *Cia lìon pearsa a ta san Diadhachd?*

F. Tha trì pearsaidh san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an triùir so is aon Dia iad, ionann ann an nàdur,⁵ coimeas ann an cumhachd agus ann an glòir.

7 C. *Ciod iad orduighean Dé?*

F. 'Siad orduighean Dé, a rùn sìorruidh a réir

¹ Ciod i crìoch àraid an duine? 'Si crìoch àraid an duine, &c.

² Chum gu 'm feudadh sinn; cionnùs a dh'fheudadh sinn.—

³ Is Spiorad Dia, a ta, &c.—⁴ Na abramaid, (mar their cuid gu h-aineolach,) ann a bhì 'na ghliocas, 'na chumbachd, 'na naomhachd, &c.—⁵ Ann an gnè.

comhairle a thoile, leis an d'òrduich e roimh làimh, chum a ghlòire féin, gach ni a thig gu crìch.

8 C. *Cionnus a tha Dia a' cur 'òrduighean an gnìomh?*

F. Tha Dia a' cur 'òrduighean an gnìomh ann an oibribh a' chruthachaidh agus an fhreasdail

9 C. *Ciod i obair a' chruthachaidh?*¹

F. 'Si obair a' chruthachaidh, gu'n d'rinn Dia na h-uile ni do neo-ni,² le focal a chumhachd, ann an sè làithibh,³ agus iad uile ro-mhaith.⁴

10 C. *Cionnus a chruthaich Dia an duine?*

F. Chruthaich Dia an duine, fear agus bean,⁵ a réir 'ìomhaigh féin,⁶ ann an eòlas, fireantachd, agus naomhachd, le uachdaranachd os ceann nan creutairean.

11 C. *Ciod iad oibre freasdail Dé?*

F. 'Siad oibre freasdail Dé, e bhi coimhead agus a' riaghladh nan uile chreutairean,⁷ le'n uile ghnìomharaibh, gu ro-naomh, ro-ghlic, agus ro-chumhachdach.

12 C. *Ciod an gnìomh àraidh freasdail a rinn Dia a thaobh an duine, san staid anns an do chruthaich e?*

F. 'Nuair a chruthaich Dia an duine, rinn e coimheangal beatha ris, ag iarraidh ùmhlachd iomlan air mar chumha; agus a' toirmeasg dha itheadh do chraoibh eòlais⁸ a' mhaith agus an uile fuidh phéin a' bhàis.

13 C. *An d'fhan ar ceud sinnseara san staid anns an do chruthaich e iad?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsearaibh air am fàgail

¹Ciod is obair a' chruthachaidh ann? 'Si obair a' chruthachaidh ann.—²Dia a dheanamh nan uile ni.—³Ri fad sè làithe; ann an ùin shè làithe.—⁴Gu ro-mhaith.—⁵Firionnach agus boirionnach, Gen. i. 27.—⁶A choslais féin.—⁷A chreutairean uile.—

⁸Do mheas craoibh eòlais.

gu saorsa an toile féin, thuit iad o'n staid anns an do chruthaichheadh iad, le peaca¹ b'iadh an aghaidh Dhé.

14 C. *Ciod e peacadh?*¹

F. Se peacadh casbhuidh cumaidh ris an lagh no briscadh lagha Dhé.²

15 C. *Ciod e an peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaichheadh iad?*

F. B'e am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnsara o'n staid anns an do chruthaichheadh iad, gu'n d'ith iad an meas toirmisgte.

16 C. *An do thuit an cinne-daoine uile³ ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n choimhcheangal air a dheanamh ri Adhamh, cha b'ann a mhàin air a shon féin, ach air son a shliochd; an cinne-daoine uile, uime sin, a thàinig uaith, tre ghinealach-
aibh gnàthaichte,⁴ pheacaich iad ann, agus thuit iad maille ris,⁵ 'na cheud chionta.

17 C. *Ciod an staid gus an d'thug an leagadh an cinne-daoine?*

F. Thug an leagadh an cinne-daoine gu staid peacaidh agus truaighe.

18 C. *Ciod e peacadh na staid sin gus an do thuit an duine?*

F. 'Se peacadh na staid sin gus an do thuit⁶ an duine, e bhi fuidh chionta ceud pheacaidh Adhaimh; fuidh easbhuidh na ceud fhèireant-
achd, agus fuidh thruaillidheachd a nàduir gu

¹ Ciod e sin peacadh?—² 'Se peacadh briseadh lagha Dhé mar so tha cuid g'a leughadh, agus 'siad sin briathra nan sgrìobtuire, (faic l Eoin iii. 4.) Ach bha an earrann eile air a cur sìos anns a' cheist, leis na diadhairaibh urramach a chuir a mach i.—³ Gu léir.—⁴ Le ginealachaibh gnàthaichte.—⁵ Leis,

—⁶ Anns an do thuit.

n-iomlan, d'an goirear gu coitchionn am peacadh gin, maille ris gach peacadh gnìomh a ta sruthadh uaithe sin.

19 C. *Ciod i truaigh na staid sin gus an do thuit an duine?*¹

F. Tre an leagadh chaill an cinne-daoine gu léir an co-chomunn ri Dia; tha iad fuidh fheirg agus mhallachd Dhé; agus mar sin air an deanadh buailteach² do uile thruaighibh na beatha so, do'n bhàs féin, agus do, phiantaibh ifrinn gu sìorruidh.

20 C. *An d'fhàg Dia an cinne-daoine uile gu bhì cailte ann an staid peacaidh agus truaighe?*

F. Air taghadh do Dhia d'a ghean maith féin,³ roimh thoiseach an t-saoghail, cuid do'n chinne-dhaoine chum na beatha maireannaich, rinn e coimheangal gràis,⁴ chum an saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an teirt gu staid slàinte, tre Fhear-saoraidh.

21 C. *Co is Fear-saoraidh do phobull taghta Dhé?*

F. 'Se 's aon Fhear-saoraidh do phobull taghta Dhé, an Tighearn Iosa Crìosd, neach air bhì dhá 'na Mhac sìorruidh do Dhia, a rinneadh 'na dhuine, agus mar sin bha agus mairidh e⁵ 'na Dhia agus 'na dhuine, ann an dà nàdur eadar-dhealaichte, ach 'na aon phearsa gu sìorruidh.

22 C. *Air bhì do Chrìosd 'na Mhac do Dhia,*

¹ Ciod anns am bheil peacadh na staid sin gus an do thuit an duine a' co-sheasamh? 'Tha peacadh na staid sin gus an do thuit an duine a' co-sheasamh ann an cionta ceud pheacaidh Adhaimh, &c.—² Agus mar sin buailteach. 'Se so a's iomchuidh a ràdh na mar their cuid, *fuidh uile thruaighibh na beatha so, fuidh 'n bhas féin*, an ni nach 'eil fìor anns na h-uile seadh.—³ D'a fhìor ghean maith féin.—⁴ 'Tha cuid a their, *coimheangal gràis riu*: ach cha'n 'eil sin cho freagarrach.—

⁵ Bha agus a ta e fantuinn.

cionnus a rinneadh e 'na dhuine ?¹

F. Rinneadh Criosd, Mac Dhé, na dhuine, le corp fìor agus anam reusanta a ghabhail da féin, air bli dha, le cumhachd an Spioraid Naoimh, air a ghineadh² 'am broinn na h-Oighe Muire,³ agus air a bhreith leatha, gidheadh as eugmhais peacaidh.⁴

23 C. Ciod iad na h-oifigean⁵ a tha Criosd a' cur an gnìomh mar ar Fear-saoraidh ?

F. Tha Criosd mar ar Fear-saoraidh a' cur an gnìomh oifigean Fàidh, Sagairt, agus Rìgh, araon ann an staid 'irioslachaidh agus 'àrdachaidh.

24. C. Cionnus a tha Criosd a' cur oifig Fàidh an gnìomh ?

F. Tha Criosd a' cur oifig Fàidh an gnìomh, ann bli foillseachadh dhuinne, le 'fhocal agus le a spiorad, toil Dhé chum ar slàinte.

25 C. Cionnus a tha Criosd a' cur oifig Sagairt an gnìomh ?

F. Tha Criosd a' cur oifig Sagairt an gnìomh le⁶ e féin a thoirt suas aon uair 'na iobairt, a dhìoladh⁷ ceartais Dhé, agus gu ar deanamh-ne réidh⁸ ri Dia, agus le gnàth-eadar-ghuidhe a dheanamh air ar son.

26 C. Cionnus a tha Criosd a' cur oifig Rìgh an gnìomh ?

F. Tha Criosd a' cur oifig Rìgh an gnìomh le

¹ Cionnus a rinneadh Criosd, Mac Dhé, 'na dhuine?—² Air a ghabhail.—³ Muire 'na h-oighe; Muire is i 'na h-oighe.—⁴ Saor o pheacadh.—⁵ Dreuchdan; mar their-cuid: ach se oifigean a's freagarrach an so. Tha dreuchd gu sònruichte a' ciallachadh an inbhe, 'sò an *suidheachan* anns am bheil neach air a chur, ris am bheil seirbhis no dleasdanas àraidh co-cheangailte; agus oifig an t-seirbhis no an dleasdanas tha co-cheangailte ris.—⁶ Ann.—⁷ A riarachadh.—⁸ Gu sinn a dheanamh réidh ri Dia.

sinne a cheannsachadh¹ dha féin, le ar riaghadh agus ar dìonadh, agus le cosgadh a chur, agus buaidh a thoirt,² air na h-uile is naimhde³ dhasan agus dhuinne.

27 C. *Cionnus a bha Criosd air irioslachadh?*

F. Bha Criosd air irioslachadh,⁴ le bhì air a bhreith, agus sin ann an staid ìosal; air adheanamh fuidh 'n lagh; dol fuidh thruaighibh na beathaso, fuidh fheirg Dhé, agus fuidh bhas malluichte a' chroinn-cheusaidh; le⁴ bhì air adhlacadh, agus fantuinn fuidh chumhachd a' bhàis rè seal.

28 C. *Cionnus a tha Criosd air àrdachadh?*

F. Tha Criosd air àrdachadh, 'na⁵ aiseirigh o na marbhaibh air an treas là; 'na dhol suas gu nèamh⁶, 'na shuidhe air deas-làimh Dhé an Athar; agus 'na theachd a thoirt breith air an t-saoghal air an là⁷ dheireannach.

29 C. *Cionnus a tha sinn air ar deanamh 'nar luchd-compairt do'n t-saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha sinn air ar deanamh 'nar luchd-compairt do'n t-saorsa a choisinn Criosd, le bhì air a cur ruinne gu h-èifeachdach le a Spiorad Naomh-san.

30 C. *Cionnus a tha 'n Spiorad a' cur ruinne na saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha 'n Spiorad a' cur ruinne na saorsa a choisinn Criosd, le creidimh oibreachadh ann-ann, agus le sin⁸ g'ar dlùth-eheangal ri Criosd⁹ ann ar gairm èifeachdach.

31 C. *Ciod i a' ghairm èifeachdach? ¹⁰*

F. 'Si a' ghairm èifeachdach, obair Spioraid

Le sinne a chur fuidh cheannsal dha féin.—² Le cosgadh agus ceannsal a chur.—³ A ta 'nan naimhdibh.—⁴ Ann.—⁵ Le 'aiseirigh, le 'dhol suas, &c.—⁶ Air 'pèamh.—⁷ Anns an latha.—⁸ Leis am bheil e.—⁹ 'Gar n-aonachadh ri Criosd.—¹⁰ Ciod 's gairm èifeachdach ann? 'Si is gairm èifeachdach ann.

Dé, leis am bheil e dearbhadh oirne¹ ar peacanna agus ar truaighe; a' soillseachadh ar n-
 nntinn le eòlas air Crìosd; ag ath-nuadhach-
 adh ar toile; agus an lorg sin² g'ar deanamh
 deònach agus comasach air Iosa Crìosd a
 dhlùth-ghabhail thugainn,³ mar a ta e air a
 thairgseadh dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32 C. *Cìod na sochairean a tha iadsan a ta air an
 gairm gu h-èifeachdocha' faghail anns a' bheatha so?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeach-
 dach a' faghail anns a' bheatha so, fireanach-
 aidh, uchd-mhacachd, agus naomhachaidh;
 maille ris gach sochan eile, a ta anns a' bhea-
 tha so 'nan cuideachd-san,⁴ no sruthadh uatha.

33 C. *Cìod e fireanachadh?*⁵

F. Is e fireanachadh gnìomh saor ghràis Dhé,
 anns am bheil e 'maitheadh dhuinn ar n-uile
 pheacanna, agus a' gabhail ruinn mar fhìrean-
 aibh 'na fhianuis; agus sin a mhàin air sgàth
 fìreantachd Chrìosd air a meas dhuinn agus air
 a gabhail thugainn le creidimh a mhàin.

34 C. *Cìod e uchd-mhacachd?*

F. Is e uchd-mhacachd, gnìomh saor ghràis
 Dhé, leis am bheil sinn air ar gabhail a steach
 an àireamh cloinne Dhé; agus faghail còir⁶
 air gach sochair⁷ a bhuineas doibh.

35 C. *Cìod e naomhachadh?*

F. Is e naomhachadh, obair saor ghràis Dhé,
¹ G'ar fàgail ris annainn féin a'm' peacadh 's an truaigh;—'gar
 toirt gu mothachadh d'ar peacannaibh agus ar truaigh;—a'
 toirt dearbh-sboilleireachd dhuinn mu'r peacannaibh, &c.—
² Mar sin.—³ D'ar n-ionnsuidh.—⁴ Nan co-chuideachadh;
 co-cheangailte riu.—⁵ Cìod is fìreanachadh ann? 'Se is fìr-
 eanachadh ann. &c.—⁶ Agus còir againn.—⁷ Gach sochair is
 urram.

leis am bheil sinn air ar n-ath nuadhachadh san duine gu h-iomlan, a rèir ìomhaigh Dhé,¹ agus air ar deanamh comasach ni's mò agus ni's mò gu bàsachadh do'n pheacadh, agus teachd beò do fhìreantachd.

36 C. *Ciod na sochairean a ta sa' bheatha so an cuideachd² no sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd, agus naomhachadh?*

F. 'Siad no sochairean a ta sa' bheatha so an cuideachd no sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd, agus naomhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhé, sìth coguis, aoiblineas anns a' Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buai-achadh³ ann gus a' chrìch.⁴

37 C. *Ciod na sochairean a tha na creidmheach a' faghail o Chrìosd aig a' bhàs?*

F. Aig a' bhàs⁵ tha anama nan creidmheach air an deanamh foirfe ann an naomhachd, agus air ball a' dol chum glòire; agus a ta 'n cuirp, air dhoibh bhi sìor-cheangailte ri Chrìosd,⁶ a gabhail fois 'nan uaighibh gus⁵ an aiseirigh.

38 C. *Ciod na sochairean a tha creidmheach a' faghail o Chrìosd aig an⁷ aiseirigh?*

F. Aig an aiseirigh,⁸ air bhi do na creidmheach air an togail suas ann an glòir, bithidh iad air an aideachadh⁹ gu follaiseach, agus air an làn-shaoradh aig là a' bhreitheanais, agus air an deanamh uile-bheannaichte ann an Dia a làn-mhealtuinn gu sìorruidh.¹⁰

¹ Coslais Dé.—² A' co-chuideachadh.—³ Buan-mhaireachd-uinn ann.—⁴ Gu teachd na crìche deireannaich.—⁵ Aig àm an bàis.—⁶ Agus air bhi do'n corpaibh sìor-cheangailte ri Chrìosd ni'ad còmhnuidh.—⁷ Gu ruig an aiseirigh.—⁸ Anns an aiseirigh.—⁹ Aithneachadh.—¹⁰ Tre an uile bhith-bhuantachd.

39 C. *C'od an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine?*

F. 'Se 'n dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine, umhlachd d'a thoil a ta air a foilleachadh.¹

40 C. *C'od an riaghailt umhlachd a thug Dia do'n duine air tùs?*

F. 'Se 'n riaghailt umhlachd a thug Dia do'n duine air tùs, lagh nam modhanna.²

41 C. *C'ait am bheil lagh nam modhanna gu h-aithghearr³ air a chur sìos?*

F. Tha lagh nam modhanna gu h-aithghearr air a chur sìos, anns na deich àitheantaibh.

42 C. *C'od is suim do na deich àitheantaibh?⁴*

F. 'Se is suim do na deich àitheantaibh, "An Tighearn ar Dia a ghràdbachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uile anam, le'r n-uile neart, le'r n-uile inntinn; agus ar coimhearsnaich a ghràdhachadh mar sinn féin."

43 C. *C'od e roimh-ràdh nan deich àitheantan?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan air a chur sìos anns na briathraibh so, "Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa."

44 C. *C'od a tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn, a chionn gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e ar Dia-ne agus ar Fear-saoruidh e,⁵ uime sin gu bheil e mar fhiachaibh⁶ oirne, uil 'aitheantan a choimhead.

¹ D'a thoil, mar a ta i air a foillseachadh.—D'a thoil fhoillsichte.—² Lagh nam bèus.—³ Gu h-aithghearr iomlan.—⁴ C'od i suim nan deich àitheanta? 'Si suim, &c.—⁵ Gur e is Dia agus is Fear-saoraidh dhuinn.—⁶ Dh' fhiachaibh.

45 C. *Cìod i a' cheud àithne?*¹

F. 'Sì a' cheud àithne, "Na biodh Dee sam bith eile agad a'm' fhianuis-se."²

46 C. *Cìod a tha a' cheud àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' cheud àithne ag iarraidh oirne Dia aithneachadh agus aideachadh mar an t-aon Dia fìor,³ agus ar Dia-ne; agus aoradh is glòir a thoirt da a réir sin.

47 C. *Cìod a tha a' cheud àithne a' toirmeasg?*⁴

F. Tha a' cheud àithne a' toirmeasg an Dia fìor àicheadh, no an t-aoradh agus a' ghlòir a bhuineas a mhàin dhasan mar Dhia agus mar ar Dia-ne,⁵ a chumail uaithe, no a thoirt do neach air bith eile.

48 C. *Cìod a tha na briathran so sa' cheud àithne "a'm' fhianuis," gu h-àraidh a' teagasg dhuinn?*

F. Tha na briathran so sa' cheud àithne ["a'm' fhianuis,"] a' teagasg dhuinn, gu bheil Dia d'an léir na h-uile nithe, a' toirt aire do'n pheacadh so, eadhon dia sam bith eile bhì againn, agus gu bheil e ro-dhiombach air a shon.⁶

49 C. *Cìod i an dara àithne?*

F. 'Sì an dara àithne, "Na dean dhuit féin dealbh snaidhte,⁷ no coslas sam bith a dh'aon ni a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamb shios,⁸ no sna h-uisgeachaibh a ta fuidh 'n

¹ Cìod a tha air iarraidh sa' cheud àithne? agus mar sin a thaobh nan àitheantan eile.—² A'm' làthair-se.—³ Aithneachadh agus aideachadh gur e Dia an t-aon Dia fìor, &c.—⁴ Cìod a tha air a thoirmeasg sa' cheud àithne?—agus mar sin a thaobh nan àitheantan eile.—⁵ No dearmad a dheanamh air aoradh agus glòir a thoirt dha mar Dhia agus mar ar Dia-ne; no an t-aoradh agus a' ghlòir a dhlighear dhasan a mhàin? thoirt do neach air bith eile.—⁶ Ro-dhiombach dheth.—

Ionhaigh shnaidhte.—⁷ Bhos

talamh. Na crom thu féin sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh; oir mise an Tighearna do Dhia, is Dia eudmhòr mi, a' lean tuinn aingidheachd nan aithriche air a' chloinn, air an treas agus a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh' fhuathaicheas mi, agus a' nochdadh tròcair do mhùltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi agus a choinhideas m' àitheantan."

50 C. *Ciod a tha 'n dara àithne ag iarraidh?*

F. Tha'n dara àithne ag iarraidh oirne, gach uile ghné aoraidh¹ agus orduigh dhiadhaidh, a dh' òrduich Dia 'na fhocal, a ghabhail thugainn, a choimhead, agus a ghleidheadh gu glan iomlan.

51 C. *Ciod a tha 'n dara àithne a' toirmeasg?*

F. Tha'n dara àithne a' toirmeasg aoradh a t'òirt do Dhia tre ìomhaighibh,² no air mhodh sam bith eile nach 'eil òrduichte 'na fhocal.

52 C. *Ciod na reusana a tha ceangailte ris an dara àithne?*

F. 'Siad na reusana a tha ceangailte ris an dara àithne, àrd-uachdaranachd Dhé os ar ceann; a sheilbh-chòir annainn; agus 'eud air son aoraidh féin.³

53 C. *Ciod i an treas àithne?*

F. 'Si an treas àithne, "Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé an dìomhanas; oir cha mheas an Tighearn neo-chiontach esan a bheir 'ainm an dìomhanas."

54 C. *Ciod a tha 'n treas àithne ag iarraidh?*

F. Tha'n treas àithne ag iarraidh, gnàthach-

¹ Gabhail ris gach uile ghné aoraidh agus orduigh dhiadhaidh a dh' àithn Dia 'na fhocal, agus an coir lead is an gleidheadh gu fìor-ghlan agus iomlan.—² Le dealbhaibh.—³ An t-eud a tha aig d'a aoradh féin.

adh naomh agus urramach a' dhearamh air ainmibh, buaidhibh, òrduighibh, briathrailh agus oibribh Dhé.

55 C. *Ciod a tha 'n treas àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n treas àithne a' toirmeasg mi-naoin a ehadh no mi-ghnàthachadh a dheanamh do ni sam bith leis an bheil Dia 'ga fhoillseachadh féin.

56 C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris an treas àithne?*

F. 'Se 'n reusan a tha ceangailte ris an treas àithne, ged fheud luchd-brisidh na h-àithne so dol as gun dioghaltas o dhaoibh,⁴ gidheadh nach fuiling an Tighearn ar Dia dhoibh dol as o' cheart bhreitheanas féin.

57 C. *Ciod i an ceathramh àithne?*

F. 'Si an ceathramh àithne, "Cuimhnich là na Sàbaid a choimhead naomh. Sè làithean saothraichidh tu agus ni thu t'obair uile; aeh air an t-seachdamh là tha Sàbaid an Tighearna do Dhé; air an là sin na dean obair sam bith; thu féin, no do mhae, no do nighean, t'òglach, no do bhanòglach, no t' ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh; oir ann an sè laithibh rinn an Tighearn na nèanha agus an talamh, an fhairge agus gach ni a ta annta; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là: air an aobhar sin bleannaich an Tighearn là na Sàbaid agus naomhaich se e."

58 C. *Ciod a tha 'n ceathramh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n ceathramh àithne ag iarraidh eimhead naomh a dheanamh do Dhia air na hamannaibh suidhichte a dh'òrduich e 'na fhocal,

⁴ Focal.

gu h-àraidh¹ aon là iomlan anns na seachd làithibh,² gu bhì 'na Shàbaid naomh dha féin

59 C. *Ciod an là do na seachd làithibh a dh'ord-
uich Dia gu bhì na Shàbaid anns gach seachduin?*

F. O thoiseach an t-saoghail a nuas gu ais-
erigh Chrìosd, dh'òrduich Dia an seachdamh
là gu bhì 'na Shàbaid anns gach seachduin;
agus a riamh o sin, a' cheud là do'n t-seachd-
uin, a dh'fhantuinn³ gu deireadh an t-saoghail;
'si sin Sàbaid⁴ nan Crìosduidhean.

60 C. *Cionnus is còir an t-Sàbaid a naomhachadh?*

F. Is còir an t-Sàbaid a naomhachadh, le fois
naomh a ghabhail ri fad an là sin uile, eadhon
o na gnothuichibh saoghalta, o'n aighear⁶ agus
o'n t-sùgradh a tha ceaduichte air làithibh eile,
agus an ùin sin uile a bhuileachadh ann an
oibrìbh cràbhaidh,⁷ gu diomhair agus gu foll-
aiseach; saor o mheud is a ta feumail a chaith-
eamh ann an oibrìbh na h-éigin agus na tròcair.

61 C. *Ciod a tha'n ceathramh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha'n ceathramh àithne a' toirmeasg
dearmad a dheanamh air na dlcasdanasaihbh h
dh' àithneadh dhuinn, no an coimhlionadh gu
mi-chùramach; an t-Sàbaid a mhi-naomhach-
adh le diomhanas, no le ni sam bith a dheanamh
a tha cronail ann féin; no le smuaintibh, briath-
raibh, no gnìombaraibh neo-fheumail mu
thimchioll ar gnothuiche saoghalta, no le
aighear agus sùgradh.

62 C. *Ciod na reusana a ha ceangailte ris a
ceathramh àithne?*

¹ Gu sònruichte.—² Aon là anns an seachd.—³ A dh' fhant-
uinn agus a ghnàthachadh.—⁴ Mar Shàbaid.—⁵ Tàmh.—
⁶ O'n chluiche a tha ceaduichte.—⁷ Ann an seirbhis Dhá.

F. 'Siad na reusana tha ceangailte ris a cheathramh àithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinn sè làithe do'n t-seachduin air son ar gnothuichean féin; gu bheil e ag agradh còir àraidh dha féin air an t-seachdamh là; gu'n d thug a féin eisimpleir seachad; agus gu'n do bheannaich e là na Sàbaid.

63 C. *Ciod i an cùigeamh àithne?*

F. 'Si an cùigeamh àithne, "Tabhair urram do t'athair agus do d' mhàthair, a chum gu'm bi do làithean buan air an fhearann a tha 'n Tighearn do Dhia a' toirt dhuit."

64 C. *Ciod a tha'n cùigeamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha'n cùigeamh àithne ag iarraidh, an t-urram¹ a choimhead agus an dleasdanas a choimhlionadh, a bhuineas do gach neach, an lorg gach inbhe agus dàimh fa leth sam bheil iad;² ma's ann an inbhe àrd, no iosal, no an coimeas inbhe.

65 C. *Ciod a tha'n cùigeamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha'n cùigeamh àithne a' toirmeasg, ni sam bith a dheanamh an aghaidh an urrainn, agus an dleasdanas a bhuineas do gach neach, an lorg na inbhe agus an dàimh fa leth sam bheil iad d'a chéile.

66 C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris a' chùigeamh àithne?*

F. 'Se an reusan a tha ceangailte ris a' chùigeamh àithne, gealladh air saoghal fada, agus sonas do uile luchd coimhid na h-àithne so, a réir mar bhitheas sin chum glòir Dhé agus am maith féin

67 C. *Ciod i an seathamh àithne?*

F. 'Si an seathamh àithne, "Na dean mortadh."

1 An enoir.—²An lorg an inbhe agus an dàimh fa leth d'a chéile.

68 C. *Ciod a tha an sèathamh àithne ag iarraidh ?*

F. Tha an sèathamh àithne ag iarraidh gach uile dhìchioll laghail¹ a dheanamh, chum ar beatha féin, agus beatha dhaòine eile a choimhead.

69 C. *Ciod a tha an sèathamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha an sèathamh àithne a' toirmeasg, ar beatha féin no beatha ar coimhearsnaich a thoirt air falbh gu h-eucorach, no ni sam bith chuidicheas² gu sin a dheanamh.

70 C. *Ciod i an seachdamh àithne ?*

F. 'Si an seachdamh àithne; “Na dean adhaltrannas.”

71 C. *Ciod a tha an seachdamh àithne ag iarraidh ?*

F. Tha an seachdamh àithne ag iarraidh, ar gloinne³ féin agus gloinne ar coimhearsnaich a choimhead ann an cridhe, ann an cainnt, agus ann am beusaibh.

72 C. *Ciod a tha an seachdamh àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha an seachdamh àithne a' toirmeasg, gach uile smuain, bhriathar agus ghnìomh neo-ghlan.⁴

73 C. *Ciod i an t-ochdamh àithne ?*

F. 'Si an t-ochdamh àithne, ‘Na dean gadachd.’⁵

74 C. *Ciod a tha an t-ochdamh àithne ag iarraidh ?*

F. Tha an t-ochdamh àithne ag iarraidh, ar saobhreas saoghalta⁶ féin agus saobhreas saoghalta dhaoin' eile a chur air aghaidh⁷ gu laghail.

75 C. *Ciod a tha an t-ochdamh àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha an t-ochdamh àithne a' toirmeasg, gach ni a bhacas ar saobhreas saoghalta féin, no saobhreas saoghalta ar coimhearsnaich, gu h-eucorach

76 C. *Ciod i an naothamh àithne ?*

¹ Dhligheach.—² A thredraicheas.—³ Geamnuidheachd.—
Neo-gheamnuidh.—⁴ Gaduigheachd; meairle; goid.—⁵ A:
naoin agus saobhreas.—⁷ A chosnadh, is a chur air aghaidh

F. 'Si an naothamh àithne, "Nà tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich."

77 C. *Ciod a tha an naothamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha an naothamh àithne ag iarraidh, an fhirinn a chomhead eadar duine¹ agus duine, agus ar deadh ainm féin agus deadh ainm ar coimhearsnaich a sheasamh agus a chur air aghaidh; gu h-àraidh ann an tabhairt fianuis.²

78 C. *Ciod a tha an naothamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha an naothamh àithne a' toirmeasg, gach ni a tha cronail do'n fhìrinn, no a ni eucoir air ar deadh ainm féin, no air deadh ainm ar coimhearsnaich.

79 C. *Ciod i an deicheamh àithne?*

F. 'Si an deicheamh àithne, "Na sanntaich tigh do choimhearsnaich, na sanntaich bean do choimhearsnaich; no 'òglach, no 'bhanòglach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's le do choimhearsnach."

80 C. *Ciod a tha an deicheamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha an deicheamh àithne ag iarraidh oirnn bhì làn-thoilichte³ le ar staid féin, maille ri fonn ceart agus inntinn sheirceil a bhì annainn d'ar coimhearsnach, agus do gach ni a bhuineas da.

81 C. *Ciod a tha an deicheamh àithne a' toirmeasg?*

F. 'Tha an deicheamh àithne a' toirmeasg, gach uile thalach air ar staid féin; farmad na doighnos air son maith ar coimhearsnaich; agus gach togradh agus miann ana-cneasda,⁴ chum aon ni a ta aige.⁵

82 C. *Am bheil neach sam bith comasach air àitheanta Dhé a chomhead gu foirfe?*

¹ Fìrinn eadar duine is duine.—² Ann an togail fianuis.—

³ Làn-thoileachas.—⁴ Eu-cneasda.—⁵ Do ni sam bith a ta aige

F. Chan 'eil neach nach 'eil ach 'na dhuine mhàin, o thruiteam ar ceud sinnseara, comasach air àitheanta Dhé a choimhead gu foirfe sa' bheatha so; ach a ta iad g'am briseadh, gach là, ann an smuain, focal, agus gnìomh.

83 C. *Am bheil gach uile bhriscadh an lagha coimeas ann an uamharachd?*

F. Tha cuid do pheacannaibh annta féin, agus o thaobh iomadh gnè antromachaidh, ni's uamhara¹ na chéile am fianuis Dhé.

84 C. *Ciod a tha gach aon pheacadh a' toilltinn?*

F. Tha gach aon pheacadh a' toilltinn feirge agus mallachd Dhé, araon anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha² a ta ri teachd.

85 C. *Ciod a tha Dia ag iarraidh uainne, chum as gu feud sinn dol as³ o fheirg agus o mhallachd-san a thoill sinn a thaobh ar peacaidh?*

F. Chum dol as³ o fheirg agus o mhallachd Dhé a thoill sin a thaobh ar peacaidh, tha Dia ag iarraidh uainne creidimh ann an Iosa Crìosd, aithreachas chum beatha, maille ri gnàthachadh dichìollach a dheanadh do uile mheadhonaibh⁴ an leth muigh leis am bheil Crìosd a' compairt-eachadh ruinne shochaircan na saorsa.

86 C. *Ciod e creidimh ann an Iosa Crìosd?*

F. Creidimh ann an Iosa Crìosd, is gràs slàinteil e, leis am bheil sinn a' gabhail ris,⁵ agus 'gar socrachadh féin air-san 'na aonar air son slàinte, mar a ta e air athairgse dhuinn annsan t-soisgeul

87 C. *Ciod e aithreachas chum beatha?*

F. Aithreachas chum beatha, is gràs slàinteil e, leis am bheil am peacach, (o mhothachadh

¹ Gràineil.—² Ann an sin.—³ Tèarnadh.—⁴ Gnàthachadh dichìollach uile mheadhona.—⁵ 'Ga gabhail-san.

ceart d'a pheacadh féin, agus o bheachd do thròcair Dhé ann an Criosd,) le doilghios¹ agus le fuath d'a pheacadh, a' tionndaidh uaith gu Dia, le làn-rùn agus dìchioll air umhlachd nuadh² a thoirt dha.

88 C. *Ciod iad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' compairteachadh ruinn shochair-ean na saorsa?*

F. 'Siad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' compairteachadh ruinn shochair-ean na saorsa, 'òrduighean féin; gu h-àraidh am focal, na sàcramaite, agus urnuigh; a ta uile air an deanamh éifeachdach chum slàinte do na daoineibh taghta.

89 C. *Cionnus a tha am focal air a dhcanamh éifeachdach chum slàinte?*

F. Tha Spiorad Dé a' deanamh leughaidh, ach gu h-àraidh searmonachaidh an fhocail, 'na mheadhon éifeachdach, chum peacaich a' thoirt gu mothachadh,³ agus iompachadh, agus chum an togail suas ann an naomhachd, agus ann an comhfhurtachd, tre chreidimh, chum slàinte.

90 C. *Cionnus is còir am focal a leughadh agus éisteachd, chum 's gu'm bi e éifeachdach chum slàinte?*

F. Chum 's gu'm bi am focal éifeachdach chum slàinte, feumaidh sinn aire a thoirt da le dùrachd, ullachadh, agus urnuigh; a ghabhail thugainn le creidimh agus gràdh, a thasgaidh 'nar cridheachaibh, agus a chur an gnìomh 'na caithe-beatha.

91 C. *Cionnus a tha na sàcramaite air an deanamh 'nam meadhonaibh éifeachdach chum slàinte?*

F. Tha na sacramaite air an deanamh 'nam

¹Le cràdh.—²Nuadh-umhlachd.—³Chum peacaich fhàgail ris.

meadhonaibh éifeachdach chum slànte, chan ann o bhrìgh¹ sam bith annta féin,² no san ti a fhritheileas iad, ach tre bheannachadh Chrìosd a mhàin, agus oibreachadh a Spioraid annta-san,³ a ghabhas iad le creidimh.

92 C. *Cìod e sàcramaint ?*

F. Is e sàcramaint òrdugh naomh le Chrìosd, anns am bheil Chrìosd agus sochairean a' chumh-naint nuaidh air an taisbeanadh, air an seul-achadh,⁴ agus air an cur ris na creidmheich le comharaibh so-fhaicsinneach.

93 C. *Cìod iad sàcramainte an Tìomnaidh Nuaidh ?*

F. 'Siad sàcramainte an Tìomnaidh Nuaidh, am baisteadh agus suipeir an Tighearn.

94 C. *Cìod e baisteadh ?*

F. Is e baisteadh sàcramaint, anns am bheil ionnlad le uisge, ann an ainm an Athar, a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh, a' ciallachadh agus a' seulachadh, gu bheil sinn air ar suidheachadh ann an Chrìosd, agus 'nar luchd-compairt do nochairibh cùmhnainte nan gràs, agus a' daingneachadh⁵ fòs ar bòid gur leis an Tighearn sinn.

95 C. *Co d an còir am baisteadh a fhrithealadh ?*

F. Cha chòir am baisteadh a fhrithealadh do dhream sam bith a ta an taobh a muigh do'n eaglais fhaicsinnich, gus an aidich iad an creidimh ann an Chrìosd, agus an ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a tha 'nam buill do'n eaglais fhaicsinnich a bhaisteadh.

96 C. *Cìod i suipeir an Tighearn ?*

F. Suipeir an Tighearna is sàcramaint 1, anns am bheil bàs Chrìosd air fhoillseachadh⁶ le aran

¹ Tre bhrìgh.—² A ta annta féin.—³ San dream.—⁴ Air a' daingneachadh.—⁵ A' seulachadh.—⁶ Air a nochdadh ma

agus fion a thabhairt agus a ghabhail a réir 'òrduigh féin, agus iadsan a ghabhas so gu h-ìomchuidh, tha iad, (cha'n ann air mhodh chorpora agus fheòlmhor,¹ ach tre chreidimh,) air an deanamh 'nan luchd-compart d'a chorp agus d'a fhuil-san, le' uile shochairibh, chum am beathachaidh spioradail,² agus am fàs ann an gràs.

97 C. *Ciod a tha feumail a chum suipeir an Tighearn a ghabhail gu h-ìomchuidh?*

F. Is feumail doibh-san le am b' àill suipeir an Tighearn a ghabhail gu h-ìomchuidh, iad féin a cheasnachadh a thaobh an eòlais chum corp an Tighearn a' a'neachadh;³ a thaobh an creidimh chum beathachadh air-san; a thaobh an aithreachais, an gràidh, agus an nuadh-ùmhlachd;⁴ air cagal air teachd dhoibh gu neo-ìomchuidh, gu'n ith agus gu'n òl iad breitheanas dhoibh féin.

98 C. *Ciod e urnuigh?*

F. Is e urnuigh, bhi 'cur suas ar n-athchuinge⁵ ri Dia, ag iarraidh nithe a réir a thoile, ann an ainm Chrìosd, ag aideachadh ar peacanna, agus a' toirt buidheachais dha air son a thròcairean.

99 C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn gu ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh?*

F. Tha focal Dé uile feumail gu ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh; ach 'si an riaghailt àraidh gu ar seòladh, an urnuigh sin a theagaisg Chrìosd d'a dheisciobluibh, d'an goirear gu coitcheonn *Urnuigh an Tighearna*.

100 C. *Ciod a tha roimh-ràdh urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh urnuigh an Tighearna,

¹ Air mhodh fheòlmhor.—² Chum an altruum.—³ A bhicith-cachadh —⁴ An ùmhlachd nuadh.—⁵ Achanaich.

(eadhon, *Ai n-Athair a ta air neamh,*) a teagasg dhuinn teachd am fagus do Dhia leis gach uile urram agus mhuinghin, mar chloinn chum an Athar, a tha comasach agus deònach¹ air ar cuideachadh; agus gur còir dhuinn urnuigh a dheanamh maille ri daoibh eile, agus air an son.

101C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh sa' cheud iarrtus?*

F. Sa' cheud iarrtus, (eadhon, *Gu naomhaichear t'ainm,*) tha sinn a' guidheadh gu ma toil le Dia sinne agus muinntir eile a dheanamh comasach air e féin a ghlòrachadh, anns gach aon ni leis am bheil e g'a fhoillseachadh féin. agus gu'n òrduicheadh² e na h-uile nithe³ chum a ghlòire féin.

102C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh san dara iarrtus?*

F. San dara iarrtus, (eadhon, *Gu tigeadh da rioghachd,*) tha sinn a' guidheadh gu'm biodh rioghachd Shatain air a sgrìos, agus rioghachd nan gràs air a meudachadh; gu biodh sinn féin agus muinntir eile⁴ air ar toirt d'a h-ionnsuidh, agus air ar coimhead innte; agus gu biodh rioghachd na glòire air a luathaachadh.

103C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh san treas iarrtus?*

F. San treas iarrtus, (eadhon, *Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nithear air neamh,*) tha sinn a' guidheadh gu deanadh Dia sinne comasach agus deònach le a ghràs, chum eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bhi umhal agus strìochdadh dhith anns gach aon ni, mar a ta na h-aingil air nèamh.

104 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh sa' cheathiamh iarrtus?*

F. Sa' cheathramh iarrtus, (eadhon, *Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail,*) tha sinn a

¹ Ullamh.—² Gu'n stiùradh e.—³ Gach aon ni.—⁴ Daoin eile

Jesus!

When I can scarcely read or pray,
 When troubled thoughts my soul
 dismay,
 His precious Name I softly say
 Jesus! Jesus!

O swifter than a mother's ear
 Her infant's feeble cry to hear,
 Is His to catch the trembling
 prayer,
 Jesus!—Jesus!

When sins committed long ago,
 Cause bitter tears of grief to flow,
 One thought alone can calm our
 woe,
 Jesus!—Jesus!

If sorrow, like a thunder-cloud,
 In darkest night my soul
 enshroud,
 Out of the depths I cry aloud,
 Jesus!—Jesus!

If like a flood the foe come in,
 With thoughts of unbelief and sin,
 His mighty Name the fight shall
 win.

Jesus!—Jesus!

If worn by long-continued pain,
 I sigh for rest and sleep in vain,
 Weary, I breathe this prayer
 again.

Jesus!—Jesus!

O let His precious name be said
 In whispers o'er my dying bed;
 So shall my soul be comforted—
 Jesus!—Jesus!

And when upon the other shore
 We sin and sorrow nevermore,
 His Praise shall echo o'er and
 o'er,
 Jesus!—Jesus! Jesus!

18
2005
MR
SCOTLAND